

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W GLIWICACH ZA ROK 2024

**wraz z wykazem potrzeb w zakresie pomocy społecznej
(na podstawie art. 112 ust. 12 ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej)
i systemu pieczy zastępczej
(na podstawie art. 182 ust. 5 ustawy z 9 czerwca 2011 r.
o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)**

SPIS TREŚCI:

Kancelaria	strona 3
Osoby z niepełnosprawnościami i starsze	strona 3 – 11
Świadczenia, rodzinna i instytucjonalna piecza zastępcza oraz usamodzielnienia	strona 11 – 15
Sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej	strona 15 – 18
Monitoring 3-letniego powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej w powiecie gliwickim na lata 2024-2026	strona 18 – 19
Mieszkanie treningowe w Bojszowie	strona 20
Pomoc dla ofiar wojny w Ukrainie	strona 20 - 21
Poradnictwo specjalistyczne i interwencja kryzysowa	strona 21 – 24
Sprawy finansowo-księgowe i kadr	strona 24 – 28
Zestawienie potrzeb Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach	strona 28

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach realizuje zadania powiatu określone w:

- 1) ustawie o pomocy społecznej,
- 2) ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 3) ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- 4) ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Na podstawie Zarządzenia Starosty Gliwickiego Nr 70/2011 z 25.10.2011 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach zostało wskazane jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie gliwickim.

Rodzaj zadań oraz sposób ich realizacji przez PCPR określa Statut PCPR w Gliwicach (Uchwała Nr XVIII/98/2012 Rady Powiatu Gliwickiego) oraz Regulamin Organizacyjny PCPR w Gliwicach (Uchwała Nr 977/2018 Zarządu Powiatu Gliwickiego).

KANCELARIA

W okresie od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach zarejestrowano:

- **11 279** pism przychodzących;
- **8 534** pism wychodzących;
- **163** umowy zawarte pomiędzy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach a osobami prywatnymi bądź firmami;
- **1 126** decyzji administracyjnych.

OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI I STARSZE

A. Zadania dotyczące osób z niepełnosprawnościami wynikające m.in. z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych:

- opracowywanie i realizacja Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytucjami oraz innymi jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie realizowanych zadań z zakresu ustawy o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- rozpatrywanie wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON oraz opracowywanie projektów uchwał Rady i Zarządu Powiatu Gliwickiego, zarządzeń Dyrektora PCPR dotyczących zadań dofinansowywanych ze środków PFRON,
- prowadzenie zadań związanych z działalnością warsztatów terapii zajęciowej, w tym przygotowywanie umów dotyczących współfinansowania WTZ, przygotowywanie porozumień dotyczących odpłatności części nieobjętej dofinansowaniem ze środków PFRON, sprawowanie kontroli nad działalnością WTZ, dokonywanie corocznej oceny działalności WTZ,
- współpraca z Powiatową Społeczną Radą do Spraw Osób Niepełnosprawnych, w tym przedstawianie projektów uchwał do opiniowania, organizacja i obsługa spotkań,
- realizacja programów celowych zleconych przez PFRON, m.in. programu „Aktywny Samorząd”, Wyrównywania Różnic Między Regionami, Programu „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Dostępne mieszkanie i Mieszkanie dla absolwenta.
- realizacja programów dofinansowywanych z Funduszu Solidarnościowego: Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024, Opieka Wytchnieniowa dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024.

B. Zadania dotyczące osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych, wynikające z ustawy o pomocy społecznej:

- prowadzenia postępowań administracyjnych w zakresie kierowania osób do Środowiskowego Domu Samopomocy w Knurowie,
- sprawowanie nadzoru merytorycznego nad działalnością oraz przeprowadzanie kontroli Środowiskowego Domu Samopomocy w Knurowie,
- współdziałanie z WES w ramach realizacji zadań z zakresu administracji rządowej dotyczących prowadzenia i rozwoju ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,

- opracowanie rocznych sprawozdań z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Gliwickiego na lata 2021–2026,
- przygotowywanie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej,
- współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi w zakresie realizowanych zadań z zakresu ustawy o pomocy społecznej.

1. Zadania wynikające z ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm.).

1.1. Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej:

Tabela nr 1: Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w 2024 r. na podstawie złożonych wniosków – realizator PCPR w Gliwicach

Lp.	Nazwa zadania	Ilość złożonych wniosków	Wnioski rozpatrzone negatywnie	Wnioski rozpatrzone pozytywnie	Kwota wydatkowana ze środków PFRON
1.	Dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów	291	145	146	456 917,00 zł
2.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej	1	1	0	0,00 zł
	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób niepełnosprawnych	14	8	6	9 500,00 zł
	Dofinansowanie zaopatrzenia osób niepełnosprawnych w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne	734	64	670	687 410,95 zł
3.	Likwidacja barier architektonicznych	36	13	23	248 283,63 zł
4.	Likwidacja barier w komunikowaniu się	17	6	11	26 758,26 zł
5.	Likwidacja barier technicznych	35	6	29	169 184,85 zł
6.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	2	1	1	9 938,80 zł
7.	Dofinansowanie usługi tłumacza języka migowego i tłumacza przewodnika	0	0	0	0,00 zł
Ogółem		1130	244	886	1 607 993,49 zł

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2024 r.

Dofinansowanie kosztów tworzenia i działalności warsztatów terapii zajęciowej.

W powiecie gliwickim funkcjonują dwa warsztaty terapii zajęciowej:

- Warsztaty Terapii Zajęciowej w Ośrodku Matka Boża Uzdrawienie Chorych w Knurowie, prowadzone przez Caritas Archidiecezji Katowickiej – **dla 50 osób**, w tym 2 mieszkańców z powiatu rybnickiego oraz 1 mieszkańca z powiatu mikołowskiego.
- Warsztaty Terapii Zajęciowej w Pyskowicach, prowadzone przez Stowarzyszenie Integracji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych „Tęcza” – **dla 36 osób**, w tym 3 mieszkańców z powiatu tarnogórskiego.

Tabela nr 2: Dofinansowanie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej w 2024 r.

Nazwa zadania	Ilość warsztatów	Ilość uczestników	Kwota wydatkowana ze środków PFRON
Dofinansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej	2	86	2 897 856,00 zł

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2024 r.

W zajęciach terapeutycznych prowadzonych w warsztatach terapii zajęciowej w 2024 r. uczestniczyło łącznie 100 osób, w tym:

- 86 osób uczestniczyło w WTZ działających na terenie powiatu gliwickiego,
- 14 osób uczestniczyło w WTZ działających na terenie innych powiatów w tym 1 osoba w powiecie rybnickim, 1 osoba w Zabrzu i 12 osób w Gliwicach.

1.2. Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i zatrudniania realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach:

Tabela nr 3: Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej w 2024 r. – Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach.

L.p.	Nazwa zadania	Kwota wydatkowana ze środków PFRON	Liczba osób objętych aktywizacją
1.	Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy	70 570,95 zł	1
2.	Finansowanie kosztów szkolenia osób niepełnosprawnych	3 909,05 zł	1
3.	Badania lekarskie	120,00 zł	1
Ogółem		74 600,00 zł	3

Zródło: Sprawozdanie PUP w Gliwicach za 2024 r.

1.3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach na wielu obszarach wsparcia i pomocy osobom z niepełnosprawnościami ściśle współpracuje z 7 organizacjami pozarządowymi, działającymi na terenie powiatu gliwickiego, są to:

- PTTK Gliwice, Koło TRION z Knuruwa,
- Stowarzyszenie Integracji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych „Tęcza” prowadzące Warsztaty Terapii Zajęciowej w Pyskowicach z siedzibą w Bycinie,
- Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną w Knurowie,
- Stowarzyszenie Środowisk Osób Niepełnosprawnych, Ich Rodzin i Przyjaciół JA-TY-MY w Pyskowicach,
- Polski Związek Niewidomych, Koło w Gliwicach,
- Caritas Archidiecezji Katowickiej,
- Caritas Diecezji Gliwickiej.

We wrześniu 2024 r. Polski Związek Niewidomych otrzymał ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dofinansowanie do wycieczki: „Atrakcyjne Pieniny dostępne niewidomym” dla 17 osób w tym 11 osób z niepełnosprawnościami, która została dofinansowana w ramach dofinansowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych. Łączna kwota dofinansowania wyniosła 9 938,80 zł.

1.4. Współpraca z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych.

W 2024 r. odbyły się 4 spotkania Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych. Opiniowane były projekty uchwał o podziale środków finansowych na realizację zadań powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych.

1.5. Programy realizowane w 2024 r. na rzecz osób z niepełnosprawnościami dofinansowane ze środków PFRON – wynikające z art. 47 ustawy.

• Program „Aktywny samorząd” („AS”).

Realizowany jest od 2012 r. na podstawie aneksów do umowy zawartej pomiędzy Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Śląski a Powiatem Gliwickim. **Głównym celem programu** jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier

ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

W głównej mierze osoby z niepełnosprawnościami korzystały w ramach programu z dofinansowań do zadania: „pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania” oraz z dofinansowań do zadania: „pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego”.

Tabela nr 4: Zadania realizowane w ramach „AS” oraz kwoty wydatkowane w roku 2024 r.

Lp.	Obszar programu	Ilość złożonych wniosków	Wnioski rozpatrzone negatywnie	Wnioski rozpatrzone pozytywnie	Kwota wydatkowana ze środków PFRON
1.	Moduł I	80	7	73	235 335,70 zł
2.	Moduł II	28	3	25	69 972,50 zł

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2024 r.

1.6. Dodatkowe działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami w 2024 r.

- Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024.**

W 2024 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach po raz kolejny przystąpiło do realizacji Programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej **„Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024**, realizowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Ogólna kwota środków Funduszu Solidarnościowego przekazanych przez wojewodę na realizację ww. Programu wyniosła: 568 242,00 zł.

Z Programu skorzystało 33 mieszkańców Powiatu Gliwickiego, których wspierało 30 asystentów. Łączna kwota wydatkowana w 2024 r. wyniosła 553 369,10 zł. Uczestnik programu za usługi asystenta nie ponosił żadnej odpłatności.

Powyższe usługi polegały na pomocy asystenta w wykonywaniu przez uczestnika programu czynności dnia codziennego, wyjściu, powrocie i dojazdach w wybrane miejsca, załatwianiu spraw urzędowych, korzystaniu z dóbr kultury, tj. muzeum, teatr, kino, galeria sztuki, wystawy, itp.

- Program „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024.**

W 2024 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach po raz kolejny przystąpiło do realizacji Programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej **„Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024**, realizowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Ogólna kwota środków Funduszu Solidarnościowego przekazanych przez Wojewodę Śląskiego na realizację ww. Programu wyniosła: 106 080,00 zł.

Program był realizowany w dwóch formach:

- w ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością – z tej formy skorzystało 6 członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami,
- w ramach pobytu całodobowego, w tym:
 - w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością – z tej formy skorzystało 3 członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami,
 - w placówce wpisanej do rejestru wojewody zapewniającej całodobową opiekę – z tej formy skorzystało 2 członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami.

Łączna kwota wydatkowana w 2024 r. wyniosła 99 561,05 zł.

Program miał na celu czasowe odciążenie opiekunów osób z niepełnosprawnościami od codziennych obowiązków łączących sprawowanie opieki nad osobą z niepełnosprawnością z zapewnieniem czasu na odpoczynek i regenerację.

- **„Program wyrównywania różnic między regionami III”.**

W 2024 r. Powiat Gliwicki za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach realizował podpisaną 15 lipca 2024 r. umowę z PFRON na realizację „Programu wyrównywania różnic między regionami III” w obszarze D – likwidacja barier transportowych i w obszarze F – tworzenie warsztatów terapii zajęciowej oraz przeciwdziałanie degradacji infrastruktury istniejących warsztatów terapii zajęciowej.

W ramach Programu w 2024 r.:

- zakupiono busa 9-osobowego dla Warsztatów Terapii Zajęciowej „Tęcza” w Pyskowicach,
- zakupiono busa 9-osobowego dla Gminy Sośnicowice,
- zakupiono autobus 21-miejscowy dla Gminy Sośnicowice,
- dokonano rewitalizacji pracowni gospodarstwa domowego w budynku Warsztatów Terapii Zajęciowej w Knurowie.

Łączna otrzymana kwota środków PFRON na realizację ww. Programu: 721 128,50 zł, a wydatkowana: 667 959,70 zł.

- **Program „SAMODZIELNOŚĆ-AKTYWNOŚĆ-MOBILNOŚĆ!” – Mieszkanie dla absolwenta.**

Celem Programu było wsparcie w rozpoczynaniu niezależnego życia absolwentów z niepełnosprawnością kończących naukę w szkołach, poprzez dofinansowanie wynajmu mieszkań.

Wysokość dofinansowania zależała od lokalizacji mieszkania oraz od niepełnosprawności absolwenta. Na wyższe dofinansowanie mogły liczyć osoby poruszające się na wózkach, czyli wymagające mieszkania bez barier architektonicznych.

Przedmiotem dofinansowania objęto koszty wynajęcia mieszkania, ponoszone w okresie 36 miesięcy.

Umowa z PFRON zawarta została w roku 2022 na łączną kwotę: 93 777,36 zł.

W 2024 r. kontynuowano 1 umowę zawartą w 2023 r. z absolwentem wynajmującym mieszkanie w Warszawie. Wydatkowana kwota w 2024 r. w ramach ww. Programu wyniosła 28 098,89 zł.

- **Program „SAMODZIELNOŚĆ-AKTYWNOŚĆ-MOBILNOŚĆ!” – Dostępne mieszkanie.**

Celem Programu był wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie mieszkania wolnego od barier architektonicznych, jako podstawy samodzielnego realizowania planów zawodowych i społecznych.

W 2024 r. pomimo akcji informacyjnej przeprowadzonej w mediach oraz za pośrednictwem organizacji pozarządowych i ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu gliwickiego, do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach nie wpłynął żaden wniosek z tego tytułu.

Umowa z PFRON zawarta została od 17.08.2022 r. do 31.12.2027 r. na łączną kwotę: 72 937,96 zł

2. Zadania wynikające z ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm.)

2.3. Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach w oparciu o art. 19 pkt 17 ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zobowiązane jest do sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej Wojewodzie Śląskiemu.

Sprawozdawczość przekazywana jest w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego CAS (Centralna Aplikacja Statystyczna).

Tabela nr 5: Sporządzane sprawozdania w 2024 r.

Miesięcznie	Kwartalnie	Półrocznie	Rocznie
– Rejestr wolnych miejsc w placówkach opieki-wychow., – Informacja o domach pomocy społecznej, – Informacja o ilości osób korzystających z usług ośrodka wsparcia, – Informacja o liczbie miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie danego powiatu – Finansowanie zadań z zakresu pieczy zastępczej dla obywateli Ukrainy przebywających na terytorium RP, – Zapotrzebowanie na środki dotyczące dodatku motywacyjnego, – Zapotrzebowanie na środki finansowe programu korekcyjno-edukacyjnego, – Zapotrzebowanie na środki finansowe programu psychologiczno-terapeutycznego.	– Zbiory centralne programu SI Pomost, – Informacja zbiorcza dot. rejestru zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych związanych z zagrożeniem życia lub zdrowia mieszkańców domów pomocy społecznej, – Monitoring sytuacji dzieci w kontekście niewykonanych postanowień sądowych – Zapotrzebowanie na dotacje z rezerwy celowej budżetu państwa z przeznaczeniem na finansowanie zadań z pomocy społecznej.	– MRiPS-03-P, – Składki zdrowotne, – Składki emerytalno-rentowe, – Sprawozdanie rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, – Sprawozdanie dotyczące programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	– MRiPS-05, – MRiPS-06, – Ocena zasobów pomocy społecznej – art. 16a ustawy o pomocy społecznej, – Przemoc w rodzinie, – MRiPS-03-R, – Składki zdrowotne, – Składki emerytalno-rentowe.

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2024 r.

Sporządza się także:

- Sprawozdania jednorazowe z określonymi terminami ich przekazania, m.in.: staż adaptacyjny, działalność punktów interwencji kryzysowej w roku poprzednim, rozwój SDS, rozliczenia otrzymanych dotacji i itp.
- Sprawozdanie rzeczowo-finansowe z realizacji zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej, społecznej i zatrudnienia osób niepełnosprawnych finansowanych ze środków PFRON, przekazywane w systemie SOW (system obsługi wsparcia), bezpośrednio do PFRON w Warszawie.
- Sprawozdanie z realizacji programu Aktywny Samorząd w terminach: styczeń, kwiecień, październik, przekazywane e-mailem do PFRON w Katowicach.
- Sprawozdanie z realizacji programu „SAMODZIELNOŚĆ-AKTYWNOŚĆ-MOBILNOŚĆ!” – Mieszkanie dla absolwenta i Dostępne mieszkanie.
- Półroczne sprawozdanie z rocznej realizacji „Programu wyrównywania różnic między regionami III”.

Ponadto we współpracy z Wydziałem Edukacji, Kultury, Sportu i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Gliwicach w zakresie sprawozdawczości realizowano również sprawozdawczość dotyczącą:

- miesięcznego przekazywania zweryfikowanych informacji o liczbie osób korzystających z usług Środowiskowego Domu Samopomocy w Knurowie,
- miesięcznego weryfikowania pod względem merytorycznym tabeli: „Informacja o domach pomocy społecznej”,
- danych do sprawozdania rzeczowo-finansowego z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.
- zapotrzebowania na środki dotyczące dodatku motywacyjnego,
- danych dotyczących wykorzystania środków z dotacji, Funduszu Pracy, Funduszu Pomocy.
- realizacji programów „Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024 oraz „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024 przekazywane w generatorze Funduszu Solidarnościowego bezpośrednio do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

2.4. Sporządzanie oceny w zakresie zasobów pomocy społecznej.

Na podstawie art.16 ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach przygotowuje ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Zasoby obejmują w szczególności infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej. Ocena obejmuje osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów oraz rozkład ilościowy.

Zgodnie z art.16a ust.4 ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w 2024 r. ww. ocena została omówiona na posiedzeniu Komisji Zdrowia i Wsparcia Rodziny i przedstawiona na kwietniowej sesji Rady Powiatu Gliwickiego.

2.5. Środowiskowy Dom Samopomocy w Knurowie.

Zgodnie z art. 20 ust.1 ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W powiecie gliwickim w 2024 r. funkcjonował jeden ośrodek wsparcia tego typu prowadzony przez Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek M.B. Uzdrawienie Chorych w Knurowie. Ośrodek realizował powyższe zadanie na zlecenie powiatu gliwickiego.

Koszt utrzymania Środowiskowego Domu Samopomocy w całości finansowany jest ze środków budżetu państwa.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Knurowie ma charakter ponadlokalny i oferuje specjalistyczne usługi opiekuńcze w formie dziennej dla 50 osób.

Oferta usług kierowana jest przede wszystkim do osób, które mają trudności w samodzielnym przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, w tym w odnalezieniu się w środowisku rodzinnym i społecznym. Dom zapewnia także rehabilitację dostosowaną do indywidualnych potrzeb każdego uczestnika. Osobami uprawnionymi do korzystania z oferty Środowiskowego Domu Samopomocy w Knurowie są:

- osoby z diagnozą zaburzeń psychicznych,
- osoby niepełnosprawne intelektualnie.

W 2024 r. z usług ŚDS skorzystało łącznie 54 osoby w tym 11 mieszkańców Gliwic oraz 1 mieszkaniec powiatu rybnickiego. W tym celu zawarto stosowne porozumienia.

Łącznie wydano 58 decyzji administracyjnych.

2.6. Pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, mających trudności w integracji ze środowiskiem.

W 2024 r. do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach nie wpłynęły żadne wnioski o przyznanie pomocy w ramach programu integracyjnego dla osoby, która uzyskała ochronę międzynarodową.

2.7. Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób.

Do domów pomocy społecznej kierowane są osoby, którym nie można zapewnić opieki i pielęgnacji w ich własnym środowisku. Do placówek tego typu przyjmowane są osoby z powodu wieku, sytuacji życiowej, rodzinnej, materialnej i mieszkaniowej oraz osoby przewlekłe chore, wymagające stałej opieki. Domy pomocy społecznej zapewniają swoim mieszkańcom usługi na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających

z indywidualnych potrzeb osób w nich przebywających.

Na terenie powiatu gliwickiego w 2024 r. funkcjonowało 5 ponadlokalnych domów pomocy społecznej:

- 2 prowadzone przez powiat gliwicki,
- 3 prowadzone przez podmioty niepubliczne na zlecenie powiatu gliwickiego, na podstawie umów o realizację zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej.

Łączna liczba miejsc statutowych we wszystkich pięciu domach pomocy społecznej na dzień 31 grudnia 2024 r. wynosiła **405** miejsc.

Wykaz domów pomocy społecznej prowadzonych przez powiat gliwicki w 2024 r.

- 1) Dom Pomocy Społecznej „Ostoja” w Sośnicowicach – przeznaczony dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie (dziewcząt i kobiet). Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca wynosił w 2024 r. **7.242,75 zł.**
- 2) Dom Pomocy Społecznej „Zameczek” w Kuźni Nieborowskiej – przeznaczony dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (mężczyzn). Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca wynosił w 2024 r. **7.171,40 zł.**

Wykaz domów pomocy społecznej prowadzonych na zlecenie powiatu gliwickiego w 2024 r.

- 1) Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży prowadzony przez Zakon Ojców Kamilianów w Pilchowicach – przeznaczony dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie (chłopców). Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca wynosił w 2024 r. **7.210,67 zł.**
- 2) Dom Pomocy Społecznej Caritas Diecezji Gliwickiej w Wiśniczach, przeznaczony dla osób w podeszłym wieku. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca wynosił w 2024 r. **6.563,63 zł.**
- 3) Dom Pomocy Społecznej Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek M.B. Uzdrawienie Chorych w Knurowie – przeznaczony dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (kobiet i mężczyzn). Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca wynosił w 2024 r. **6.059,97 zł.**

Tabela nr 6: Liczba miejsc statutowych, liczba mieszkańców oraz liczba osób oczekujących na umieszczenie w poszczególnych domach pomocy społecznej – stan na dzień 31.12.2024 r.

L.p.	Dom Pomocy Społecznej	Liczba miejsc statutowych	Liczba mieszkańców		Liczba oczekujących na umieszczenie
			liczba kobiet	liczba mężczyzn	
1.	DPS „Ostoja” w Sośnicowicach	124	124	0	1
2.	DPS „Zameczek” w Kuźni Nieborowskiej	51	0	51	3
3.	DPS Caritas Diecezji Gliwickiej w Wiśniczach	80	50	25	0
4.	DPS dla Dzieci i Młodzieży prowadzony przez Zakon Ojców Kamilianów w Pilchowicach	60	0	60	1
5.	DPS Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek M.B. Uzdrawienie Chorych w Knurowie	90	45	45	9

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2024 r.

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania, według zasad określonych w art. 60-64 ww. Ustawy.

Ustalenie odpłatności dla osób skierowanych do domu pomocy społecznej przed dniem 1 stycznia 2004 r. reguluje art. 53 ust. 8 Ustawy z 1 października 2004 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. W oparciu o ten przepis Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

w Gliwicach wydaje decyzje o odpłatności, która ustalana jest w wysokości nie większej niż 70% dochodu mieszkańca oraz części finansowanej z budżetu Państwa do wysokości średniej miesięcznej wojewódzkiej kwoty dotacji. W 2024 r. dotacja ta wynosiła 3 585,27 zł na mieszkańca.

Pobyt mieszkańców skierowanych do domu pomocy społecznej po 1 stycznia 2004 r. opłacany jest do wysokości średniego kosztu utrzymania. Średni koszt utrzymania ustalany jest corocznie przez organ prowadzący dom lub zlecający prowadzenie domu, w oparciu o koszty działalności domu. Opłatę ponosi mieszkaniiec, rodzina i gmina.

Tabela nr 7. Liczba wydanych decyzji administracyjnych dotyczących umieszczenia, kierowania oraz naliczania opłaty za pobyt w domach pomocy społecznej na terenie Powiatu Gliwickiego w 2024 r.:

Rodzaj decyzji	Liczba wydanych decyzji administracyjnych
Umieszczających	41
Dotyczących odpłatności za pobyt (zmiany, uchylenia, ustalenia odpłatności)	171
Inne (wygaszające/uchylające/zmieniające termin obowiązywania/zawieszające/umarzające postępowanie)	18

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2024 r.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach sprawuje nadzór merytoryczny nad działalnością 5 domów pomocy społecznej na terenie powiatu gliwickiego.

W 2024 r. odbyły się kontrole w Domu Pomocy Społecznej Caritas Diecezji Gliwickiej w Wiśniczach oraz w Domu Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży prowadzonym przez Zakon Ojców Kamilianów w Pilchowicach. Przedmiotem kontroli było:

- opracowywanie i realizacja indywidualnych planów wsparcia mieszkańców,
- posiadanie procedur wewnętrznych w placówkach,
- stymulowanie, nawiązywanie, utrzymywanie i rozwijanie kontaktów z rodziną i społecznością lokalną,
- wskaźnik zatrudnienia.

W kontrolowanych domach w przedłożonej dokumentacji nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości.

Domy pomocy społecznej są nie tylko miejscem zapewnienia opieki, jeżeli jest to możliwe zasadniczą rolę odgrywa również włączenie mieszkańców w życie społeczne. Przykładem takich działań jest uczestnictwo mieszkańców domów pomocy społecznej w pikniku integracyjnym „Rodzinne babie lato”, organizowanym 29 września 2024 r., we współpracy z Domem Pomocy Społecznej „Zameczek” w Kuźni Nieborowskiej.

ŚWIADCZENIA, RODZINNA I INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA ORAZ USAMODZIELNIENIA

I. Zadania z zakresu rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej:

1. Rodzinna Piecza Zastępcza obejmuje następujące obszary działań:

a) pozyskiwanie kandydatów na rodziców zastępczych, a w szczególności:

- prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka wraz z pełną weryfikacją ich predyspozycji i motywacji,
- organizowanie szkoleń dla ww. kandydatów.

b) współpraca z rodzinami zastępczymi i prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz na rzecz poprawy sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej poprzez:

- bieżącą współpracę z ww. środowiskami pieczy zastępczej oraz zapewnianie ww. stałej pomocy i wsparcia w wypełnianiu powierzonych funkcji,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej oraz ocen rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy,
- współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi,
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

2. Instytucjonalna Piecza Zastępcza obejmuje następujące obszary działań:

a) poszukiwanie i pozyskiwanie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,

b) organizacja i udział w posiedzeniach dotyczących zasadności pobytu dzieci w pieczy zastępczej,

- c) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- d) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.

II. Zadania z zakresu świadczeń:

- a) prowadzenie postępowań administracyjnych i wydawanie decyzji administracyjnych w sprawie kierowania oraz ustalania bądź odstąpienia od ustalenia odpłatności za pobyt w mieszkaniu treningowym funkcjonującym na terenie powiatu gliwickiego,
- b) prowadzenie postępowań administracyjnych i wydawanie decyzji administracyjnych w sprawie przyznawania świadczeń rodzinom zastępczym, rodzinnym domom dziecka oraz usamodzielnianym wychowankom,
- c) prowadzenie postępowań administracyjnych i wydawanie decyzji administracyjnych w sprawie obowiązku ponoszenia opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej,
- d) przygotowywanie list wypłat świadczeń i dodatków dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinny dom dziecka oraz wychowanków placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego,
- e) kompletowanie i prowadzenie dokumentacji niezbędnej do zawarcia porozumień między powiatami w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na jego utrzymanie i wychowanie,
- f) wydawanie zaświadczeń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinny dom dziecka oraz dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego niezbędnych do otrzymania świadczenia wychowawczego z ZUS,
- g) prowadzenie postępowań administracyjnych i wydawanie decyzji administracyjnych w sprawie umieszczania oraz odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu gliwickiego,
- h) monitorowanie i wspieranie wychowanków przebywających w mieszkaniu treningowym w Bojszowie,
- i) realizacja zadań dotyczących udzielania pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy oraz mających trudności w integracji ze środowiskiem.

III. Zadania z zakresu usamodzielnień:

- a) dokonywanie aktualizacji, oceny etapowej Indywidualnych Programów Usamodzielnienia (IPU), monitorowanie kontynuowania przez wychowanków edukacji poprzez występowanie z wnioskami o udostępnienie danych osobowych do szkół i uczelni, w których uczą się usamodzielniani wychowankowie,
- b) współpraca z usamodzielnianymi wychowankami pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej,
- c) przeprowadzanie wywiadów środowiskowych u usamodzielniających się wychowanków,
- d) monitorowanie sytuacji życiowej usamodzielnianych wychowanków, w tym edukacyjnej oraz wspieranie ich w realizacji życiowych planów,
- e) bieżąca współpraca z usamodzielnianymi wychowankami (utrzymywanie kontaktu telefonicznego, osobistego, w tym wizyty w miejscu zamieszkania),
- f) określanie zasadności przyznania pomocy na zagospodarowanie i usamodzielnienie oraz weryfikacja prawidłowego wydatkowania ww. pomocy.

IV. Realizacja zadań własnych powiatu z zakresu pieczy zastępczej:

1. Realizacja „3-letniego Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w powiecie gliwickim na lata 2024-2026”, zawierającego między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Od 2024 r. obowiązuje opracowany przez PCPR w Gliwicach „3-letni Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w powiecie gliwickim na lata 2024-2026”, który został przyjęty do realizacji na mocy Uchwały Nr IV/337/2024 Rady Powiatu Gliwickiego z 29.08.2024 r. Monitoring ww. Programu znajduje się w dalszej części sprawozdania.

2. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

a) rodzinna piecza zastępcza:

W roku 2024 pod opieką PCPR w Gliwicach funkcjonowały **103 rodziny** sprawujące rodzinną pieczę zastępczą, w których wychowywało się **165 dzieci** (wg stanu na 31.12.2024 r.). Wśród nich wyróżniamy:

- **59** spokrewnionych rodzin zastępczych (w których było 84 dzieci),
- **36** niezawodowych rodzin zastępczych (w których było 47 dzieci),
- **4** zawodowe rodziny zastępcze (w których było 14 dzieci),
- **3** zawodowe rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego (w których w ciągu całego roku 2024 r. było 42 dzieci a na 31.12.2024 r. 15 dzieci),
- **1** rodzinny dom dziecka (w którym w ciągu całego roku 2024 r. była 10 dzieci a na 31.12.2024 r. 5 dzieci).

W omawianym okresie w Powiecie Gliwickim powstało **18** nowych rodzin zastępczych, w tym 10 rodzin zastępczych spokrewnionych i 8 rodzin zastępczych niezawodowych.

W okresie sprawozdawczym łącznie **58** dzieci opuściło rodzinną pieczę zastępczą z następujących powodów:

- powrót do rodziny naturalnej – 18 dzieci,
- przysposobienie – 9 dzieci,
- rozpoczęcie procesu usamodzielnienia – 11 wychowanków,
- umieszczenie w innej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka – 11 dzieci,
- umieszczenie w instytucjonalnej pieczy zastępczej – 8 dzieci,
- umieszczenie w zakładzie opiekuńczo-leczniczym – 1 dziecko.

Na podstawie art. 191 ust. 1 pkt. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – powiat, na terenie którego funkcjonują mogące przyjąć dziecko rodzina zastępcza, rodzinny dom dziecka lub placówka opiekuńczo-wychowawcza, zawiera z innym powiatem, porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na jego utrzymanie.

Powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi:

- 1) wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka,
- 2) średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- 3) wydatki na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.

W 2024 r. na podstawie zawartych porozumień pomiędzy powiatami – w rodzinach zastępczych na terenie powiatu gliwickiego przebywało **56** dzieci/pełnoletnich wychowanków pochodzących z 18 innych powiatów (stan na 31.12.2024 r. – 42 dzieci/pełnoletnich wychowanków). Z tego tytułu powiat gliwicki uzyskał w roku 2024 dochody w wysokości 837 298,19 zł.

Natomiast łącznie **36** dzieci/pełnoletnich wychowanków pochodzących z terenu powiatu gliwickiego przebywało w rodzinach zastępczych zamieszkujących na terenie 15 innych powiatów (stan na 31.12.2024 r. – **32** dzieci/ pełnoletnich wychowanków). Łącznie na ww. cel poniesiono w roku 2024 wydatki w wysokości 653 884,66 zł.

b) instytucjonalna piecza zastępcza:

W omawianym okresie zrealizowano **13** postanowień Sądu Rejonowego w Gliwicach w sprawie zabezpieczenia **19** dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Dzieci otrzymały skierowania

do placówek opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących zarówno na terenie powiatu gliwickiego, jak i poza nim.

W 2024 r. powiat gliwicki prowadził dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze. Jedną typu rodzinnego, tj. Rodzinny Dom dla Dzieci w Paczynie oraz drugą typu socjalizacyjnego, tj. Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą „Przystań Radosne Jutro” we Wróblówce, której prowadzenie od 01.06.2024 r. zlecono Fundacji Szczęśliwe Jutro we Wróblówce.

W placówkach tych przebywało w ciągu roku łącznie 24 wychowanków: w Rodzinnym Domu dla Dzieci w Paczynie 7 wychowanków, z których 3 było pełnoletnich, a w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej „Przystań Radosne Jutro” we Wróblówce 17 wychowanków.

Placówki współpracowały z PCPR w Gliwicach w zakresie dokonywania okresowej oceny sytuacji dzieci i aktualizowania indywidualnych planów pracy z dzieckiem.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 25/2024 Starosty Gliwickiego z 5 marca 2024 r. średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w Rodzinnym Domu dla Dzieci w Paczynie w 2024 r. wynosiły 4 706,62 zł, natomiast w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej „Przystań Radosne Jutro” we Wróblówce średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka wynosiły 7.246,26 zł.

Ponadto łącznie w placówkach znajdujących się poza powiatem gliwickim w oparciu o podpisane porozumienia pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego (9 powiatów lub miast na prawach powiatu) przebywało **40** wychowanków (stan na 31.12.2024 r. 31 wychowanków). Łączne wydatki w tym zakresie w roku 2024 wyniosły 2 841 357,65 zł.

W 2024 r. powiat gliwicki zawarł w sumie **30** nowych porozumień z innymi powiatami.

3. Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia.

W 2024 r. wspierano proces usamodzielnienia łącznie **39** wychowanków, z których **26** pochodziło z rodzinnej pieczy zastępczej, **13** z placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Wsparcie, o którym mowa powyżej obejmowało głównie pomoc w aktualizacji Indywidualnych Programów Usamodzielnienia (IPU), dokonywanie oceny etapowej realizacji tego programu, pomoc w otrzymaniu przysługującej pomocy, monitorowanie uczęszczania przez wychowanków do szkoły i kontynuowania nauki, a także popieranie wniosków usamodzielnianych wychowanków o przydział mieszkań z zasobów gminy oraz monitorowanie i wspieranie wychowanków przebywających w mieszkaniu treningowym w Bojszowie.

4. Finansowanie pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne.

Finansowanie pomocy dla usamodzielnianych wychowanków było realizowane w formie wypłaty świadczeń.

Usamodzielnianym wychowankom, którzy opuścili rodzinę zastępczą, placówkę opiekuńczą wychowawczą, dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę i młodzieżowy ośrodek wychowawczy, przysługują następujące formy pomocy:

- na kontynuowanie nauki,
- na usamodzielnienie,
- na zagospodarowanie,
- pobyt w mieszkaniu treningowym.

Tabela nr 8: Finansowanie pomocy dla usamodzielnianych wychowanków w 2024 r.

Rodzaj pieczy zastępczej	Liczba osób którym udzielono pomocy	Pomoc na kontynuowanie nauki	Pomoc na usamodzielnienie	Pomoc na zagospodarowanie
Wychowankowie rodzin zastępczych	26	20	11	8
Wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych	13	10	3	4
Wychowankowie młodzieżowego ośrodka wychowawczego	0	0	0	0
OGÓŁEM	39	30	14	12

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach za 2024 r.

Łączna kwota pomocy finansowej dla usamodzielnianych wychowanków wyniosła 282 440,65 zł. Wychowankowie mogli skorzystać z ww. trzech form pomocy finansowej jednocześnie lub osobno w zależności od zgłoszonych potrzeb.

5. Realizacja zadań wynikających z art. 193 oraz art. 194 ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W 2024 r. PCPR w Gliwicach przeprowadziło **292** postępowań administracyjnych w sprawie obowiązku ponoszenia odpłatności rodziców za pobyt ich dzieci w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz zakładzie opiekuńczo-leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej, które zakończyły się wydaniem decyzji administracyjnej.

Zasady i szczegółowe warunki odstępowania, naliczania, umarzania, odraczania oraz rozkładania na raty opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej określone

są w Uchwale Rady Powiatu Gliwickiego Nr XVIII/158/2016 z 22.06.2016 r.

Tabela nr 9: Liczba przeprowadzonych postępowań dotyczących obowiązku ponoszenia opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w 2024 r.

Rodzaj decyzji	Liczba wydanych decyzji administracyjnych
Odstąpienia od ustalenia opłaty	220
Zobowiązania całkowite lub częściowe do ponoszenia opłaty	12
Inne (decyzje związane z odpłatnością: umorzenia, uchylenia, rozkładanie na raty, zmiany decyzji itp.)	60
OGÓŁEM	292

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach za 2024 r.

6. Kontrole rodzin sprawujących rodzinne formy pieczy zastępczej.

Zarząd Powiatu Gliwickiego dokonuje kontroli nad środowiskami rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. Upoważnienie w tym zakresie na mocy Uchwały Nr 1465/2023 Zarządu Powiatu Gliwickiego z 15.03.2023 r. posiada Dyrektor PCPR w Gliwicach.

W celu przeprowadzenia działań kontrolnych w 2024 r., Dyrektor PCPR w Gliwicach korzystała z pomocy dwóch specjalistów, z którymi zostały podpisane stosowne umowy.

Kontrolami objęto 20 wytypowanych rodzin zastępczych, w tym 13 rodzin zastępczych spokrewnionych, 5 rodzin zastępczych niezawodowych, 1 zawodową rodzinę zastępczą pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego i 1 rodzinny dom dziecka.

Uwagi osób kontrolujących każdorazowo były przekazywane i omawiane z Dyrektorem PCPR w Gliwicach, a także z rodzinami zastępczymi i pracownikami Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

I. Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

Działania dotyczące organizowania szkoleń określa *Procedura kwalifikowania kandydatów na rodziny zastępcze lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach* przyjęta Zarządzeniem Nr 9/2023 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach z 01.04.2023 r.

a) nabór i kwalifikacja wstępna kandydatów.

Dokonano weryfikacji **12 rodzin** kandydujących do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej. Na zlecenie sądów rodzinnych rozpoznano możliwość pełnienia funkcji spokrewnionej rodziny zastępczej i zaopiniowano kandydatury dla **13 rodzin**.

b) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej.

PCPR w Gliwicach prowadziło działalność konsultacyjno-diagnostyczną, określoną w art. 76 ust. 4 pkt 12 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej poprzez szczegółowe rozpoznanie sytuacji i warunków osób kandydujących do pełnienia pieczy zastępczej. Następnie osoby, które przeszły pozytywnie wstępną kwalifikację, skierowane zostały do odbycia szkolenia organizowanego przez PCPR w Gliwicach.

c) organizacja szkoleń dla kandydatów w 2024 r.

PCPR w Gliwicach kieruje kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka na specjalistyczne szkolenie, po przeprowadzeniu oceny pod względem spełniania wymaganych warunków. W 2024 r. kandydaci na rodziny zastępcze byli kierowani do Śląskiego Oddziału Terenowego Towarzystwa Rozwijania Aktywności Dzieci „Szansa” w Bytomiu, który przeprowadza stosowne szkolenie. Wydano 14 zaświadczeń potwierdzających ukończenie szkolenia dla kandydatów na niezawodową rodzinę zastępczą oraz 1 zaświadczenie potwierdzające ukończenie szkolenia na pełnienie funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

II. Promowanie rodzicielstwa zastępczego w celu pozyskania nowych kandydatów na rodziny zastępcze w 2024 r.

1. Kontynuowana była kampania promująca rodzicielstwo zastępcze pt. *„Mój dom – Twoje miejsce”*. Rozprowadzono ulotki, plakaty oraz rozwieszono billboardy, a także publikowano spoty radiowe i telewizyjne.
2. Zorganizowano konkurs plastyczny dla uczniów szkół podstawowych z terenu powiatu gliwickiego pt. *„Mój dom- Twoje miejsce”*, którego celem było zainteresowanie rodzinną pieczą zastępczą zarówno dzieci, jak i ich rodziców oraz pracowników lokalnych placówek oświatowych. Spośród licznie nadesłanych prac wyłoniono 9 laureatów zgodnie z podziałem na grupy wiekowe.
3. W lokalnych mediach prezentowano treści dotyczące pieczy zastępczej uświadamiające społeczeństwo o dużych potrzebach w tym zakresie, a także o drodze do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, m.in. wywiad z zawodową rodziną zastępczą – pogotowiem rodzinnym i pracownikiem PCPR w TwojeMedia.TV **„Święta w rodzinie zastępczej”**.
4. Współorganizowano 13.06.2024 r. z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej Województwa Śląskiego **Forum Pieczy Zastępczej** skierowane do rodzin zastępczych, przedstawicieli organizacji skupiających rodziny zastępcze oraz pracowników i organizatorów systemów pieczy zastępczej.
5. Zorganizowano V Piknik rodzinny **„Rodzinne babie lato”** 29.09.2024 r. integrujący mieszkańców powiatu gliwickiego, w szczególności rodziny zastępcze, mieszkańców gminy Pilchowice oraz mieszkańców Domu Pomocy Społecznej „Zameczek” w Kuźni Nieborowskiej.

III. Organizowanie wsparcia dla rodzin zastępczych poprzez szkolenia, integrację i wzajemną pomoc.

1. W roku sprawozdawczym swoją działalność kontynuowały **grupy wsparcia rodzin zastępczych** zorganizowane przez PCPR w Gliwicach. W 2024 r. ze spotkań grup skorzystało łącznie **18 osób**.
2. PCPR w Gliwicach zorganizowało 2 szkolenia dla spokrewnionych rodzin zastępczych z terenu powiatu gliwickiego, w których uczestniczyło łącznie **15 osób**.
3. W ramach **Szkoły Rodzicielstwa „mocni rodzice – mocne dzieci”** odbyło się **67** spotkań w ramach indywidualnego treningu dla **6** osób będących rodzicami zastępczymi.
4. Ze wsparcia **rodziny pomocowej** skorzystała **1** zawodowa rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i **1** rodzinny dom dziecka. Osoby pełniące funkcję rodzin pomocowych posiadały odpowiednie kwalifikacje i warunki do realizacji ww. zadania.

IV. Współpraca ze środowiskiem lokalnym w 2024 r. (w szczególności z sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.)

1. Placówki pomocy społecznej: prowadzona była współpraca z gminnymi asystentami rodzin, w przypadku ich braku z pracownikami socjalnymi ośrodków pomocy społecznej zajmującymi się rodzicami biologicznymi dzieci z powiatu gliwickiego, umieszczonych w pieczy zastępczej. Współpracowano także z domami pomocy społecznej oraz ośrodkiem wsparcia. W roku 2024 odbyły się 4 spotkania z Kierownikami/Dyrektorami Ośrodków

Pomocy Społecznej w celu bieżącego omawiania spraw i kwestii pozostających w kręgu zainteresowania wszystkich jednostek, poprawy wzajemnych relacji zawodowych oraz ułatwieniu przepływu informacji między instytucjami.

2. Instytucje i organizacje działające na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego, takie jak:

- Śląski Oddział Terenowy Towarzystwa Rozwijania Aktywności Dzieci „Szansa” z Bytomia,
- Fundacja „ESPA” z Legnicy,

3. Jednostki oświatowe: poradnie psychologiczno-pedagogiczne z Knurowa i Pyskowic, szkoły i przedszkola.

4. Sąd Rejonowy w Gliwicach wraz z II i IV Zespołem Sądowej Służby Kuratorskiej.

5. Komisariaty Policji.

6. Urzędy Miejskie/Gminy w tym Urzędy Stanu Cywilnego.

V. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego, psychologicznego, prawnego i terapeutycznego dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

W 2024 r. odbyło się łącznie 28 konsultacji w środowisku. Udzielono ogółem 147 konsultacji psychologicznych dla 75 osób z rodzin zastępczych (łącznie 36 rodzin zastępczych). Udzielono 103 konsultacje pedagogiczne dla 23 osób z rodzin zastępczych (łącznie 12 rodzin zastępczych).

Osoby sprawujące pieczę zastępczą miały zapewnioną możliwość bezpłatnych konsultacji z prawnikiem w PCPR w Gliwicach. W ramach poradnictwa prawnego odbyło się 6 konsultacji, z których skorzystało 5 osób.

VI. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Okresowe oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, o których mowa w art. 76 ust. 4 pkt 11 ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dokonywane są na posiedzeniach z udziałem odpowiednio rodziny zastępczej albo prowadzących rodzinny dom dziecka, pedagoga, psychologa, właściwego asystenta rodziny biologicznej dziecka, przedstawiciela ośrodka adopcyjnego, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz z rodzicami dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej.

W roku 2024 r. odbyło się **381 posiedzeń**, podczas których dokonano oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Następnie zgodnie z art. 131 ww. ustawy sformułowana została pisemna opinia o zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, którą skierowano do Sądu Rejonowego w Gliwicach.

VII. Dokonywanie oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka.

Oceny rodzin zastępczych lub prowadzących rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy dokonywane są przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na podstawie art. 132-134 ww. ustawy.

W 2024 r. oceny rodzin zastępczych i prowadzących rodzinny dom dziecka objęły 37 rodzin zastępczych i prowadzących rodzinny dom dziecka. Większość rodzin uzyskało oceny pozytywne. Jedna rodzina zastępcza uzyskała negatywną ocenę, która zgodnie z przepisami prawa skutkuje dokonaniem kolejnej ww. oceny w terminie 6 miesięcy od poprzedniej. Druga negatywna ocena zobowiązuje PCPR w Gliwicach do wnioskowania o uchylenie postanowienia o umieszczeniu dzieci w dotychczasowej pieczy zastępczej.

VIII. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

W 2024 r. złożono do sądu **17** wniosków o uregulowanie sytuacji prawnej dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz zgłoszono do ośrodków adopcyjnych **16** dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. W **9** przypadkach zakończono procedurę adopcyjną i tym samym dzieci opuściły pieczę zastępczą.

IX. Prowadzenie rejestru danych, o którym mowa w art. 46.

Zgodnie z art. 38d- 38f ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, które weszły w życie 01.02.2023 r., Minister właściwy do spraw rodziny tworzy rejestry obejmujące:

- 1) wykaz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 okres objęcia dziecka pieczą zastępczą ust. 2-4 i 6, oraz osób opuszczających rodzinną pieczę zastępczą jako niepełnoletnie, o których mowa w art. 37 okres objęcia dziecka pieczą zastępczą ust. 5 i 6, z podziałem na dzieci umieszczone lub przebywające w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej oraz poszczególnych formach instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz na osoby, o których mowa w art. 37 ust. 2-4 i 6, i osoby opuszczające rodzinną pieczę zastępczą jako niepełnoletnie, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6, przebywające w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej i poszczególnych formach instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- 2) wykaz osób posiadających pozytywną lub negatywną wstępną kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 3) wykaz kandydatów zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 4) wykaz rodzin zastępczych z podziałem na rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe i zawodowe;
- 5) wykaz rodzinnych domów dziecka;
- 6) wykaz placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych oraz interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych;
- 7) wykaz osób usamodzielnianych.

Wspomniane rejestry prowadzone są przez Starostę i organizatora rodzinnej pieczy zastępczej poprzez obsługę systemu teleinformatycznego przygotowanego przez właściwe ministerstwo.

W ostatnim kwartale roku 2024 ww. system teleinformatyczny został uruchomiony, co umożliwiło wprowadzanie wymaganych danych. Obecnie funkcjonuje on pod nazwą: **„Centralny Rejestr Pieczy Zastępczej”**

Do czasu wprowadzenia nowego rejestru, zgodnie z art. 46 ww. ustawy, PCPR dokonało aktualizacji dotychczasowych rejestrów osób:

- a) zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- b) pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka.

Informacje te przekazano do Sądu Rejonowego w Gliwicach 28.03.2024 r.

X. Zapewnianie wsparcia koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się, na ich wniosek, opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. W 2024 r. w PCPR było zatrudnionych 3 koordynatorów, pod opieką których znajdowało się łącznie 116 rodzin zastępczych. W stosunku do rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, nieobjętych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej wykonywali pracownicy socjalni.

MONITORING 3-LETNIEGO POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE GLIWICKIM NA LATA 2024-2026

Od 2024 r. obowiązuje opracowany przez PCPR w Gliwicach „3-letni Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w powiecie gliwickim na lata 2024-2026”, którego **celem głównym jest zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo jej pozbawionych ze strony rodziców, poprzez organizowanie i prowadzenie pieczy zastępczej w powiecie gliwickim, w taki sposób, aby zapewnić opiekę, wychowanie i wsparcie zgodnie z potrzebami, traktując priorytetowo zabezpieczenie dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej.**

Cel główny jest realizowany poprzez następujące cele szczegółowe:

a) Cel szczegółowy nr 1: Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej w powiecie gliwickim.

- kontynuowano kampanię promującą rodzicielstwo zastępcze pt. „Mój dom–Twoje miejsce” (rozprowadzono ulotki, plakaty i rozwieszono bilbordy, a także publikowano spoty radiowe i telewizyjne). W lokalnych mediach prezentowano treści dotyczące pieczy zastępczej uświadamiające społeczeństwo o dużych potrzebach w tym zakresie, a także o drodze do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;
- zorganizowano konkurs plastyczny dla uczniów szkół podstawowych z terenu powiatu gliwickiego pt. „Mój dom-Twoje miejsce”, którego celem było zainteresowanie rodzinną pieczą zastępczą zarówno dzieci, jak i ich rodziców oraz pracowników lokalnych placówek oświatowych. Spośród licznie nadesłanych prac wyłoniono 9 laureatów zgodnie z podziałem na grupy wiekowe;
- współorganizowano z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej Województwa Śląskiego Forum Pieczy Zastępczej skierowane do rodzin zastępczych, przedstawicieli organizacji skupiających rodziny zastępcze oraz pracowników i organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej;
- zorganizowano piknik rodzinny „Rodzinne babie lato” integrujący mieszkańców powiatu gliwickiego, w szczególności rodziny zastępcze, mieszkańców gminy Pilchowice oraz mieszkańców Domu Pomocy Społecznej „Zameczek” w Kuźni Nieborowskiej;
- pozyskano 25 rodzin kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, spośród których 14 osób ukończyło szkolenie do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej, a 1 osoba do prowadzenia placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- współpracowano z 36 niezawodowymi rodzinami zastępczymi, 7 zawodowymi rodzinami zastępczymi, w tym z 3 pełniącymi funkcję pogotowia rodzinnego oraz z 1 rodzinnym domem dziecka.

b) Cel szczegółowy nr 2: Wsparcie istniejących rodzin zastępczych w powiecie gliwickim.

- wszystkie środowiska rodzinnej pieczy zastępczej mogły korzystać z poradnictwa i terapii oferowanej przez PCPR w Gliwicach;
- w 2024 r. odbyło się łącznie 28 konsultacji specjalistycznych w środowisku. Udzielono ogółem 147 konsultacji psychologicznych dla 75 osób z rodzin zastępczych (łącznie 36 rodzin zastępczych). Udzielono 103 konsultacje pedagogiczne dla 23 osób z rodzin zastępczych (łącznie 12 rodzin zastępczych);
- osoby sprawujące pieczę zastępczą miały zapewnioną możliwość bezpłatnych konsultacji z prawnikiem w PCPR w Gliwicach. W ramach poradnictwa prawnego odbyło się 6 konsultacji, z których skorzystało 5 osób;
- w roku sprawozdawczym swoją działalność kontynuowały grupy wsparcia rodzin zastępczych, ze spotkań których skorzystało 18 osób;
- łączna kwota wydatkowana na świadczenia dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka wyniosła 2 679 318,88 zł.

c) Cel szczegółowy nr 3: Zapewnienie opieki dzieciom z powiatu gliwickiego w instytucjonalnej pieczy zastępczej przy założeniu minimalizowania liczby dzieci w ww. formie pieczy zastępczej.

- w 2024 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywało 64 dzieci pochodzących z terenu powiatu gliwickiego;
- powiat gliwicki prowadził dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze:
 - typu rodzinnego – Rodzinny Dom dla Dzieci w Paczynie
 - typu socjalizacyjnego – Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Przystań Radosne Jutro” we Wróblówce;
- przewiduje się przeprowadzenie działań kontrolnych w ww. placówkach w roku 2025;
- łączna kwota wydatkowana na utrzymanie dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej wyniosła 4 107 793 zł.

d) Cel szczegółowy nr 4: Pomoc w usamodzielnianiu wychowanków pieczy zastępczej.

- w omawianym okresie 39 usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej otrzymywało świadczenia na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie na łączną kwotę 210 973 zł;
- 4 wychowanków zostało wspartych w pozyskaniu lokalu z zasobów gminnych;

- w związku z nierealizowaniem projektów unijnych skierowanych do usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej, ww. nie uczestniczyli w formach wsparcia podnoszących umiejętności prospołeczne i zawodowe;
- 1 usamodzielniania wychowanek skorzystał z konsultacji z doradcą zawodowym.

MIESZKANIE TRENINGOWE W BOJSZOWIE

Mieszkanie treningowe w polskim systemie pomocy społecznej jest jedną z form świadczeń niepieniężnych przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej. Pełnoletnia młodzież opuszczająca pieczę zastępczą jest jedną z grup, która potencjalnie ma prawo skorzystać ze wsparcia w postaci tymczasowego pobytu w mieszkaniu treningowym.

Nadzór nad funkcjonowaniem mieszkania oraz realizacją przez jego mieszkańców ustalonych zasad pełni Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach. Zasady te oraz regulamin zostały określone we wprowadzonym Zarządzeniu Dyrektora PCPR w Gliwicach Nr 18/2023 z 18 grudnia 2023 r., zmieniającym poprzednie zarządzenie.

W budynku znajduje się 5 indywidualnych pokoi z osobną łazienką, część wspólna na którą składają się: salon z aneksem kuchennym. Mieszkańcy mają też do dyspozycji taras i teren zielony otaczający budynek. Lokal dostosowany jest do potrzeb osoby z niepełnoprawnością ruchową.

Odpłatność za pobyt w mieszkaniu treningowym spoczywa na jego mieszkańcach, a szczegółowe zasady jej ponoszenia reguluje Uchwała nr XXXV/277/2022 Rady Powiatu Gliwickiego z 27.01.2022 r. (z późniejszymi zmianami). Zasady te przewidują całkowite zwolnienie z ponoszenia opłaty jeżeli osoba spełnia kryterium dochodowe określone w ww. ustawie i uzależnione są od stopnia trudności jej sytuacji osobistej.

Długość pobytu w mieszkaniu treningowym i odpłatność za ten pobyt, regulują właściwe przepisy. Zgodnie z ustawą z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, decyzję o skierowaniu do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu treningowym wydaje się na czas określony. Długość pobytu ustalana jest z przyszłym mieszkańcem podczas uzgodnień dokonywanych przed przyjęciem do mieszkania treningowego i uzależniona jest od indywidualnej sytuacji osoby.

Pobyt w mieszkaniu treningowym jest tą formą wsparcia usamodzielnianych wychowanków, dzięki której mogą oni podejmować aktywność zawodową oraz kontynuować kształcenie, oczekując na własne mieszkanie i ustabilizowanie sytuacji osobistej.

W 2024 r. w mieszkaniu treningowym przebywały łącznie 2 osoby usamodzielniające się z rodzinnej pieczy zastępczej.

12 grudnia 2024 r. w mieszkaniu treningowym w Bojszowie odbył się Dzień Otwarty, podczas którego można było obejrzyć mieszkanie, porozmawiać z jego opiekunem i zapoznać się

z proponowaną ofertą. Promocja mieszkania treningowego odbywa się systematycznie podczas wyjazdowych spotkań Dyrektora PCPR w Gliwicach z przedstawicielami innych powiatów i instytucji. Ponadto do placówek opiekuńczo-wychowawczych przesłano informację o dostępności takiej formy wsparcia, będącej szansą dla wszystkich wychowanków pieczy zastępczej.

POMOC DLA OFIAR WOJNY W UKRAINIE

W związku z wybuchem w lutym 2022 r. wojny w Ukrainie i pojawieniem się uchodźców wojennych na terenie Polski, w tym w powiecie gliwickim, w 2024 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach w dalszym ciągu realizowało ustawę o pomocy obywatelom Ukrainy

w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa z 12 marca 2022 r. (tekst jednolity Dz.U. z 2024 r. poz. 167 z późn. zm.).

1. Monitorowanie pobytu uchodźców w powiecie gliwickim we współpracy z Wydziałem Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Gliwicach

Kwestię pomocy udzielanej obywatelom Ukrainy, którzy w związku z rosyjską inwazją na swój kraj, wjechali z Ukrainy na terytorium Polski po 23 lutego 2022 r., reguluje ustawa z 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym

na terytorium tego państwa. Ustawa ta reguluje sytuację uchodźców w Polsce od początku wojny, w tym legalność ich pobytu, prawo do nauki i pracy czy dostęp do ochrony zdrowia.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach współpracuje z Wydziałem Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Gliwicach, który systematycznie przekazuje do PCPR dobowe raporty o liczbie uchodźców, przebywających na terenie Powiatu Gliwickiego oraz miejscach ich zakwaterowań. Liczba uchodźców systematycznie maleje, coraz więcej osób wraca na stałe do Ukrainy.

2. Pomoc udzielona obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

W Domu Pomocy Społecznej w Wiśniczach, na podstawie art. 29 ust. 1 i ust. 3 oraz art. 37 ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa z 12 marca 2022 r., przebywa obywatelka Ukrainy.

W okresie od 19.09.2024 r. do 21.11.2024 r. małoletni obywatele Ukrainy, przebywający na terenie powiatu gliwickiego, zostali interwencyjnie umieszczeni w zawodowej rodzinie zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego, na podstawie Postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach.

PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE I INTERWENCJA KRYZYSOWA

• PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE, w tym:

1. Psychologiczne:

W 2024 r. poradnictwem psychologicznym objęto **247 osób** i udzielono **651 konsultacji**, w tym:

- **455** indywidualnych konsultacji psychologicznych dla osób dorosłych;
- **137** indywidualnych konsultacji psychologicznych dla dzieci;
- **53** konsultacje dla par;
- **6** konsultacji rodzinnych;
- **86** konsultacji dla 8 osób z orzeczeniem o niepełnosprawności.

W ramach ww. konsultacji, odbyło się **29 interwencji w środowisku**, skierowanych wobec tych grup klientów, którzy z różnych powodów, najczęściej bardzo trudnej sytuacji osobistej i/lub materialnej, nie są w stanie dotrzeć do siedziby PCPR w Gliwicach. Ponadto pracownicy odwiedzili kandydatów na rodziny zastępcze w ich miejscu zamieszkania.

2. Pedagogiczne (rodzinne):

W 2024 r. poradnictwem pedagogicznym objęto łącznie **42** osoby, udzielając **118** konsultacji. W ramach poradnictwa rodzinnego zorganizowano Szkołę Rodzicielstwa pt. „mocni rodzice – mocne dzieci”, mającą na celu prowadzenie treningu umiejętności rodzicielskich dla mieszkańców powiatu gliwickiego, w tym również dla rodzin zastępczych. Celem treningu było podniesienie kompetencji wychowawczych. Odbyło **4** spotkania będące kontynuacją cyklu rozpoczętego w 2023 r. oraz **79** spotkań w ramach indywidualnego treningu. Łącznie w 2024 r. w Szkole Rodzicielstwa wzięło udział **12** osób.

3. Prawne:

W 2024 r. udzielono łącznie **55** konsultacji prawnych, **42** osobom, w tym:

- **38** spraw dotyczyło problemów z zakresu prawa cywilnego,
- **19** spraw dotyczyło problemów z zakresu prawa rodzinnego,
- **3** sprawy dotyczyły problemów z zakresu prawa karnego,
- **4** sprawy dotyczyły problemów z zakresu prawa o ochronie praw lokatorów,
- **4** sprawy dotyczyły problemów z zakresu zabezpieczenia społecznego,
- sporządzono **10** pism procesowych,
- **17** osobom z orzeczeniem o niepełnosprawności udzielono 20 konsultacji prawnych.

• INTERWENCJA KRYZYSOWA:

Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan

chronicznej niewydolności psychospołecznej, dlatego zgodnie z jej założeniami, udzielano natychmiastowej pomocy psychologicznej następującym grupom klientów:

- klientom indywidualnym,
- parom małżeńskim i w związkach nieformalnych,
- rodzinom (w tym także rodzinom zastępczym),
- dzieciom (w tym wychowankom przebywającym w rodzinach zastępczych na terenie powiatu gliwickiego),
- osobom doznającym oraz stosującym przemoc w rodzinie.

Ponadto w ramach interwencji kryzysowej udzielono **5** konsultacji psychologicznych **3** osobom. W kontekście przeciwdziałania przemocy, udzielono **10** konsultacji **5** osobom doświadczającym przemoc.

• ZADANIA ZWIĄZANE Z PRZECIWDZIAŁANIEM PRZEMOCY:

1. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w powiecie gliwickim na lata 2023-2028.

Celem głównym Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w powiecie gliwickim na lata 2023-2028, jest *„Zwiększenie skuteczności działań realizowanych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na terenie powiatu gliwickiego.”*

Powyższy cel jest realizowany poprzez cele szczegółowe takie jak:

1. Zwiększenie wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej.
2. Podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej wobec zjawiska przemocy domowej, w szczególności wobec dzieci, podejmowanie działań propagujących pozytywne postawy w stosunkach międzyludzkich.
3. Wspieranie rozwoju instytucji, rozwijanie systemu współpracy pomiędzy instytucjami oraz działania na rzecz osób czynnie współpracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej i pomocy osobom jej doświadczającym.
4. Zwiększenie zakresu oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.
5. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy domowej.

Raport z monitoringu przygotowywany jest przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach w terminie **do końca maja roku następującego** po badanym roku i przekładany Zarządowi Powiatu Gliwickiego.

2. Program służący działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową w powiecie gliwickim na lata 2023-2028.

Program realizowany jest we współpracy z instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy, takimi jak: m.in. ośrodkami pomocy społecznej, gminnymi komisjami rozwiązywania problemów alkoholowych, które zostały zobowiązane do udzielenia stosownych informacji.

Celem głównym Programu jest *„Ograniczenie skali zjawiska przemocy oraz skutków stosowania przemocy w Powiecie Gliwickim poprzez działania profilaktyczne w rodzinach dotkniętych lub zagrożonych przemocą.”* Powyższy cel jest realizowany poprzez cele szczegółowe takie jak:

- a) **Cel szczegółowy nr 1:** Zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy w zakresie radzenia sobie z trudnymi sytuacjami, rozwiązywania kryzysów, poprawy relacji interpersonalnych w rodzinach dotkniętych przemocą, w szczególności objęcia specjalistyczną pomocą dzieci ze środowisk zagrożonych przemocą.
- zorganizowano **84** spotkania informacyjne dla rodziców oraz **131** dla dzieci, związanych z zapobieganiem zjawisku przemocy domowej;
 - w ramach pracy z osobami doświadczającymi przemocy domowej, poradnictwem specjalistycznym zostało objętych **117** osób. Udzielono **308** konsultacji specjalistycznych w tym psychologicznych, prawnych, pedagogicznych, socjalnych i terapeutycznych. Wyszczególniono **17** konsultacji psychologicznych dla dzieci ze środowisk zagrożonych przemocą;

- względem osób stosujących przemoc domową, konsultacje specjalistyczne miały charakter motywujący do zmiany i zaprzestania dalszego stosowania przemocy. Zgodnie z pozyskanymi danymi objęto nią **104** osoby, którym udzielono **193** konsultacji specjalistycznych w tym psychologicznych, prawnych, pedagogicznych, socjalnych i terapeutycznych;
- spośród osób stosujących przemoc domową **23** zostały skierowane na terapię uzależnień.

b) **Cel szczegółowy nr 2:** Edukacja rodziców/opiekunów w zakresie właściwych postaw wychowawczych, metod i form wychowania oraz konsekwencji stosowania przemocy. Propagowanie pozytywnych postaw rodzicielskich i metod wychowawczych w społeczności lokalnej.

- przeprowadzono **119** warsztatów, szkoleń i zajęć dla rodziców mających na celu propagowanie prawidłowych postaw wychowawczych, w których wzięło udział **227** osób.
- rozpowszechniono ok. **1750** materiałów edukacyjnych. Z powyższej puli należy zaznaczyć, iż **202** rodzaje materiałów było opracowanych samodzielnie przez instytucje je udostępniające;
- utworzono **2** bazy danych zawierające informacje na temat pomocy osobom doświadczającym przemocy;
- żadna z instytucji z terenu powiatu gliwickiego nie udzielała wywiadu w mediach lokalnych, sporządzono **3** artykuły mające na celu działania profilaktyczne i edukacyjne w obszarze przeciwdziałania przemocy.

c) **Cel szczegółowy nr 3:** Zwiększenie wiedzy pracowników instytucji pomocowych w zakresie pracy z rodziną dotkniętą przemocą poprzez szkolenia w tym zakresie.

- zorganizowano **1** spotkanie, warsztat lub konferencję na poziomie ponadlokalnym, w którym wzięły udział **3** osoby. Była to konferencja organizowana przez PCPR w Gliwicach m.in. dla przedstawicieli szkół powiatu gliwickiego pod hasłem „Przemoc to NIE żart”.
- pracownicy instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy aktywnie uczestniczyli w podnoszeniu swoich umiejętności i wiedzy dotyczących pracy z osobami stosującymi przemoc i ich doświadczającymi. **122** osoby uczestniczyły w **24** szkoleniach.

3. Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową na lata 2023-2028.

Ramowy program został uchwalony do realizacji Uchwałą Rady Powiatu Gliwickiego Nr III/19/2024 z 27.06.2024 r.

W 2024 r. prowadzono otwartą rekrutację do programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową (odbyło się **38** spotkań rekrutacyjnych). W sierpniu i wrześniu 2024 r. PCPR w Gliwicach zrealizowało program korekcyjno-edukacyjny, w którym uczestniczyło **13** osób z powiatu gliwickiego oraz miasta Gliwice, z czego **12** otrzymało zaświadczenie o ukończeniu programu.

4. Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową na lata 2023-2028.

Ramowy program został uchwalony do realizacji Uchwałą Rady Powiatu Gliwickiego Nr III/20/2024 z 27.06.2024 r.

Pomimo prowadzonej otwartej rekrutacji do programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową oraz współpracy z różnymi instytucjami z terenu powiatu gliwickiego, nie zrekrutowano odpowiedniej liczby osób, aby uruchomić program.

5. Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem będący projektem Ministerstwa Sprawiedliwości.

W lutym 2024 r. oferowano bezpłatną pomoc telefoniczną lub osobistą w formie informacji prawnej oraz wsparcia psychologicznego mieszkańcom powiatu gliwickiego w czasie wyznaczonych dyżurów. W ramach promocji wydarzenia na stronie internetowej oraz mediach społecznościowych PCPR w Gliwicach pojawiły się artykuły na ten temat.

6. Kampania „19 Dni Przeciwko Przemocy i Krzywdzeniu Dzieci i Młodzieży” organizowanej w Polsce przez Fundację „po DRUGIE”.

W listopadzie 2024 r. po raz ósmy przystąpiono do udziału w ww. kampanii, podczas której zorganizowano konferencję dla przedstawicieli szkół średnich z terenu powiatu gliwickiego

poruszającą tematykę zjawiska agresji, przemocy, granicy pomiędzy żartem/prankiem a przemocą oraz konsekwencji dla osób doznających i stosujących przemoc, w tym nieletnich.

Hasłem konferencji było „Przemoc to NIE żart”. Ww. spotkanie miało charakter zarówno wykładowy, jak i praktyczny. Dodatkowo zorganizowano konkurs plastyczny pod hasłem "Przemoc to NIE żart" kierowany do uczniów powiatowych szkół średnich z Knuruwa i Pyskowic. W ramach promocji wydarzenia na stronie internetowej oraz mediach społecznościowych PCPR w Gliwicach pojawiły się artykuły o wspomnianej tematyce.

7. Kampania „16 Dni Aktywizmu Przeciwko Przemocy Ze Względu Na Płeć” organizowanej przez Women’s Global Leadership Institute.

W ramach ww. akcji przygotowano plakat oraz ulotki o charakterze informacyjnym i promocyjnym w zakresie przeciwdziałania przemocy. Powyższe materiały zostały przekazane wszystkim Ośrodkom Pomocy Społecznej z terenu powiatu gliwickiego, udostępnione na stronie internetowej i mediach społecznościowych PCPR w Gliwicach oraz w gablotach informacyjnych, a także pojawiły się tematyczne artykuły.

8. Marsz Żółtej Wstążki organizowany przez Fundację „efKropka”.

W czerwcu 2024 r. pracownicy PCPR w Gliwicach uczestniczyli w organizowanym VIII Marszu Żółtej Wstążki poprzez ubiór z żółtymi elementami garderoby oraz zdjęcie z hasłem #PoGodność. Zdjęcia z tego wydarzenia wraz z artykułem udostępniono na stronie internetowej i mediach społecznościowych tutejszego Centrum. Wspomniana żółta wstążka jest symbolem solidarności z osobami chorującymi psychicznie.

9. Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych dotyczących świadczonej pomocy specjalistycznej.

Rozesłano ulotki do Zespołów Kuratorskiej Służby Sądowej w Gliwicach, Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu gliwickiego, Komendy Miejskiej Policji w Gliwicach, Sądu Rejonowego w Gliwicach. Ulotki były również dostępne na stojakach informacyjnych w budynku Starostwa Powiatowego. W 2024 r. rozdano:

- ulotki z ogólnymi informacjami „Zespół Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej” – 150 sztuk,
- ulotki dotyczące programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową – 150 sztuk,
- ulotki dotyczące programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową – 140 sztuk,
- ulotki promujące trening umiejętności rodzicielskich: Szkoły Rodzicielstwa „mocni rodzice – mocne dzieci” – 45 sztuk,
- ulotki „NIEMOC – PRZEMOC – MOC” – 170 sztuk,
- zaprojektowano plakat w ramach udziału w Kampanii „16 Dni Aktywizmu Przeciwko Przemocy Ze Względu Na Płeć” – 10 sztuk.

SPRAWY FINANSOWO-KSIĘGOWE I KADROWE

1. Zatrudnienie pracowników w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach.

Według stanu na dzień 31.12.2024 r. w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach zatrudnionych było 25 pracowników (24,30 etatów).

2. W 2024 r. wykonywane były zadania także na podstawie umów cywilno-prawnych:

• w zakresie obsługi PCPR:

- usługa prawna w ramach umowy współpracy z Kancelarią Adwokacką,
- utrzymanie i obsługa strony internetowej PCPR w Gliwicach oraz bieżące świadczenie wsparcia informatycznego i technicznego sprzętu komputerowego i elektronicznego w ramach umowy współpracy,
- sprzątanie pomieszczeń Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej,
- pełnienie zadań opiekuna w mieszkaniu treningowym,
- prowadzenie spraw z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy,
- zajęcia korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową,

• w zakresie pieczy zastępczej:

- pełnienie funkcji zawodowych rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka (8 osób),
- pełnienia funkcji rodziny pomocowej (3 osoby),

- osoba do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarczych (8 osób),
- wsparcie metodyczne oraz konsultacje psychologiczne,
- przeprowadzenie czynności kontrolnych nad rodzinami zastępczymi,
- koordynator rodzinnej pieczy zastępczej,
- warsztaty pierwszej pomocy podczas pikniku rodzinnego,
- doradztwo zawodowe dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej.
- napisanie oraz weryfikacja wniosku o dofinansowanie w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego o nazwie „Twoje Miejsce”.

• W ramach realizowanego programu „Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024 było zatrudnionych **29 osób** pełniących funkcję asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej na podstawie umów cywilno-prawnych oraz 1 umowa o współpracy. Ogółem przeznaczono na wynagrodzenia asystentów **542 519,10 zł.**

• W ramach realizowanego programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024 było zatrudnionych **9 osób** realizujących usługę w formie opieki nad osobą niesamodzielną (podopiecznym) na czas nieobecności opiekuna faktycznego na podstawie umów cywilno-prawnych. Ogółem przeznaczono na wynagrodzenia ww. opiekunów **97 609,05 zł.**

3. Udział pracowników PCPR w Gliwicach w szkoleniach i konferencjach.

W 2024 r. pracownicy uczestniczyli łącznie w 30 różnych formach podnoszenia kwalifikacji (seminariach, konferencjach, szkoleniach, spotkaniach, webinarach). W większości formy te były nieodpłatne.

4. Plan finansowy wydatków budżetowych.

Plan finansowy wydatków budżetowych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach na koniec roku 2024 wynosił **11 790 993,00 zł.**

Wydatki te zrealizowano w 90,67%. Największy udział w wydatkach budżetowych PCPR – miały wydatki na wypłaty świadczeń społecznych dla rodzin zastępczych, pomoc dla osób, które osiągnęły pełnoletność w rodzinie zastępczej oraz pomoc dla osób pełnoletnich opuszczających jednostki pomocy społecznej – wydatki te wyniosły 2 880 964,44zł., a także wydatki na porozumienia z tytułu umieszczenia dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów. Wydatki te wyniosły 2 841 357,65 zł.

Tabela nr 10: Wysokość wydatków budżetowych PCPR w 2024 r.

Rodzaj wydatku	Plan na dzień 31.12.2024 r.	Wykonanie wydatków	% wykonania planu
Zadania statutowe PCPR	2 047 544,00 zł	1 976 009,06 zł	96,51 %
Placówki opiekuńczo wychowawcze	3 348 448,00 zł	2 913 882,48 zł	87,02 %
Rodziny zastępcze – środki własne	5 672 790,00 zł	5 127 521,67 zł	90,39 %
Rodziny zastępcze – dofinansowanie program wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej – środki z budżetu państwa	101 100,00 zł	101 100,00zł	100,00%
Rodziny zastępcze – Rządowy program „Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024-2027” – środki z budżetu państwa	58 162,00 zł	55 748,18 zł	95,85 %
Rodziny zastępcze – Rządowy program „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024-2027” – środki z budżetu państwa	39 242,00 zł	38 099,90 zł	97,09 %
Rodziny zastępcze – Środki z Funduszu pomocy – Finansowanie zadań z	9 282,00 zł	8 270,26 zł	89,10 %

zakresu pieczy zastępczej dla obywateli Ukrainy, przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – środki z budżetu państwa			
Rządowy program „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024-2027” – środki z budżetu państwa	130 864,00zł	125 133,92zł	95,62 %
Poradnictwo Specjalistyczne i Interwencja Kryzysowa oraz mieszkania treningowe	295 076,00 zł	258 378,96 zł	87,56 %
Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	77 491,00 zł	75 540,34 zł	97,48 %
Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej – dotacja na realizację programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową – środki z budżetu państwa	7 398,00 zł	7 200,00 zł	97,32 %
Pozostała działalność – dotacja na zapewnienie utrzymania oraz rozwoju systemu teleinformatycznego w 2024 r.	3 596,00 zł	3 596,00 zł	100%
Ogółem:	11 790 993,00 zł	10 690 480,77 zł	90,67 %

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach za 2024 r.

Środki na działalność PCPR pochodziły w większości z budżetu powiatu gliwickiego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach uzyskało w 2024 r. **dochody w łącznej wysokości 3 695 581,54 zł.**

Głównym źródłem dochodów PCPR w 2024 r. były dochody z tytułu zwrotu przez gminy powiatu gliwickiego części wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, zgodnie z art. 191 pkt 9 i 10 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, które stanowiły 69,31 % wszystkich dochodów jednostki.

Znaczącą pozycję w dochodach PCPR zajmują także dochody z tytułu ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie dzieci spoza naszego powiatu umieszczonych w rodzinach zastępczych lub rodzinnych domach dziecka w powiecie gliwickim.

Wysokość i strukturę dochodów uzyskanych w 2024 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 11: Wysokość dochodów PCPR w 2024 r.

Rodzaj dochodów	Kwota dochodów
Placówki opiekuńczo-wychowawcze – odsetki	741,66 zł
Placówki opiekuńczo-wychowawcze – zwroty z gmin	1 493 800,51 zł
Placówki opiekuńczo-wychowawcze – wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	1 602,44 zł
Placówki opiekuńczo-wychowawcze – wpływy od rodziców z tytułu opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej	0,00 zł
Rodziny zastępcze – wpływy od rodziców z tytułu opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej	63 232,82 zł
Rodziny zastępcze – pozostałe odsetki	19 079,55 zł
Rodziny zastępcze – zwroty z gmin	1 067 428,11 zł
Rodziny zastępcze – wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	10 330,36 zł
Rodziny zastępcze – wpływy z zawartych porozumień z innymi powiatami	837 298,19 zł
Rodziny zastępcze – wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	16,00 zł
Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie – odsetki na rachunkach bankowych	36 263,85 zł
Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie – wpływy z tytułu odszkodowań	0,00 zł

Poradnictwo Specjalistyczne i Interwencja Kryzysowa oraz mieszkania treningowe – odsetki od odpłatności za mieszkanie treningowe	0,00 zł
Poradnictwo Specjalistyczne i Interwencja Kryzysowa oraz mieszkania treningowe – wpływy z odpłatności za mieszkanie treningowe	4 147,01 zł
Pozostała działalność – koszty obsługi z programów pozabudżetowych	161 641,04 zł
Razem dochody:	3 695 581,54 zł

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach za 2024 r.

PCPR w 2024 roku uzyskało dochody w wysokości 1 067 428,11 zł z tytułu współfinansowania przez gminy wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. W dochodach tych zawarto również koszty objęcia dzieci opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Uzyskano również dochody w wysokości 1 493 800,51 zł z tytułu współfinansowania przez gminy wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Dochody z innych powiatów z tytułu zawartych porozumień, dotyczących zwrotu ponoszonych wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w powiecie gliwickim uzyskano w kwocie 837 298,19 zł. W dochodach tych zawarto również koszty objęcia dzieci opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

• Finansowanie pieczy zastępczej.

Uchwałą Rady Powiatu Gliwickiego nr LVI/472/2023 z 30.11.2023r. zwiększono wynagrodzenia zawodowych rodzin i prowadzących rodzinne domy dziecka.

Wydatki Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach na świadczenia dla rodzin zastępczych i wynagrodzenia zawodowych rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka w roku 2024 przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela nr 12: Koszty rodzinnej pieczy zastępczej w 2024 r.

Rodzaj wydatku	Liczba osób pobierających świadczenia	Liczba osób /rodzin pobierających wynagrodzenie/ świadczenie	Wydatki
Wypłata wynagrodzeń w ramach umów zleceń dla zawodowych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka wraz z pochodnymi	-	8	624 042,20 zł
Realizacja umów zleceń dla zatrudnionych osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich w zawodowych rodzinach zastępczych	-	7	176 560,89 zł
Realizacja umów zleceń dla zatrudnionych osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich w niezawodowych rodzinach zastępczych	-	1	6 119,01 zł
Realizacja umów zleceń za pełnienie funkcji rodziny pomocowej dla rodzinnego domu dziecka	-	3	6 224,95 zł
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej oraz dodatki na zwiększenie kosztów utrzymania dzieci niepełnosprawnych w pieczy zastępczej	224	127	2 484 363,97 zł (w tym 6 270,26 zł z Funduszu Pomocy)
Świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	34	7	34 547,98 zł (w tym 2 000,00 zł z Funduszu Pomocy)
Pomoc na kontynuowanie nauki usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych	20	-	112 502,82 zł

Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego	-	6	103 198,93 zł
Świadczenie fakultatywne na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzenia losowego	-	8	24 300,00 zł
Środki finansowe na pokrycie innych nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dzieci lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka	-	1	2 908,00 zł
Środki finansowe dla rodziny zastępczej zawodowej na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu		2	25 000,00 zł
Pomoc na usamodzielnienie dla usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych	11	-	77 433,00 zł
Dofinansowanie fakultatywne do wypoczynku poza miejscem zamieszkania	11	6	5 000,00 zł
Pomoc na zagospodarowanie dla usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych	8	-	19 980,00 zł
Razem wydatki:		176	3 702 181,75 zł

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach za 2024 r.

Wydatki Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach związane z usamodzielnianiem się wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych w 2024 r. przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela nr 13: Koszty usamodzielniania wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2024 r.

Rodzaj wydatku	Liczba wychowanków pobierających świadczenie	Wydatki
Pomoc na kontynuowanie nauki usamodzielniających się wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych	10	43 611,84 zł
Pomoc na usamodzielnienie wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych	3	19 957,00 zł
Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej i pieniężnej wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych	4	8 955,99 zł
Razem wydatki:		72 524,83 zł

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2024 r.

ZESTAWIENIE POTRZEB POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W GLIWICACH

1. Konieczność poprawy warunków lokalowych PCPR w Gliwicach poprzez utworzenie miejsca do rozmów indywidualnych o charakterze intymnym oraz dostosowanego pomieszczenia umożliwiającego realizację zadań z ustawy o pieczy zastępczej, takich jak np. prowadzenie grup wsparcia, szkoleń itp. oraz umożliwienia spotkań rodziców z dziećmi umieszczonymi w rodzinach zastępczych.
2. Utworzenie z pozyskanych środków, np. środków unijnych, budynku przystosowanego do prowadzenia działalności o charakterze ośrodka interwencji kryzysowej lub centrum wsparcia. Ośrodek ten miałby zarówno część dzienną, wraz z aneksem kuchennym, jak i salę szkoleniową, salę spotkań indywidualnych oraz zaplecze noclegowe. Mógłby on spełniać różne potrzeby związane z działaniami Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.
3. Zwiększenie liczby miejsc w Warsztatach Terapii Zajęciowej.